

Életrajzi értelmezés és kritikai befogadás – Madách Imre: *Az ember tragédiája*

Rétfalvi P. Zsófia

PTE BTK Irodalom- és Kultúratudományi DI, Klasszikus Irodalomtörténeti és
Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék

zsofi200@gmail.com

Az életrajzi értelmezés Madách Imre fő műve, *Az ember tragédiája* kapcsán már igen korán felmerült. Természetesen a 19. századi értelmezési gyakorlatban bevett szemléletmód volt, hogy az író egyéniségét megérthetjük a műve által,⁵ Madách alkotásánál azonban nemcsak a szerző élete került középpontba, hanem házassági drámája is. Az előadásomban tehát azt vizsgálom, hogy Madách Imre és felesége, Fráter Erzsébet házasságának története, kimenetele miként befolyásolta *Az ember tragédiája* egykorú kritikai befogadását, valamint azt, hogy a Madách-biográfiák tükrében hogyan értelmezték újra a dráma egyes színeit.

⁵ „Az esztetikai és irodalomtörténeti magyarázat szorosan összetartozik, egymást kiegészíti. Az esztetikai magyarázat inkább csak leírja a művet, hogy milyen ^ ha magában tekintjük; az irodalomtörténeti azt vizsgálja, hogyan lett ilyenné. Világos, hogy látni is jobban látjuk a mű sok vonását, ha keletkezését ismerjük; így és sok egyéb módon segíti az irodalomtörténeti magyarázat az esztetikait; viszont a műnek esztetikai elemzéséből következtethetünk az író mivoltára, behatolunk belsejébe, megértjük, a mi minden művészi alkotásnál a fődolog : az Író egyéniségét.” – Alexander Bernát: A mű magyarázata. In: In: Madách Imre: *Az ember tragédiája*. kiad. Alexander Bernát, Bp., Athenaeum, 1921. 248.